

Seminarski rad

Tema: *Windows Communication
Foundation*

Predmet: *Paralelne i distribuirane
arhitekture i jezici*

Mentor: Dinu Dragan

Student: Stefan Aleksić

Novi Sad, decembar 2022.

Sadržaj

Uvod	3
Windows Communication Foundation	4
WCF funkcionalnosti	4
Orijentacija na usluge (<i>eng. Service orientation</i>)	4
Interoperabilnost (<i>eng. Interoperability</i>)	4
Više obrazaca poruka (<i>eng. Multiple Message Patterns</i>).....	5
Meta-podaci usluga (<i>eng. Service metadata</i>).....	5
Ugovori o podacima (<i>eng. Data contracts</i>)	5
Bezbednost (<i>eng. Security</i>)	5
Višestruki transporti i kodiranja	5
Pouzdanje poruke u redu čekanja (<i>eng. Reliable and queued messages</i>).....	6
Trajne poruke (<i>eng. Durable messages</i>).....	6
Transakcije (<i>eng. Transactions</i>)	6
Podrška za AJAX i REST (<i>eng. AJAX and REST support</i>)	6
Proširivost (<i>eng. Extensibility</i>)	6
WCF integracija sa drugim Microsoft tehnologijama	7
Osnove WCF-a.....	8
Komunikacioni protokoli	8
WCF Terminologija	9
Arhitektura WCF-a.....	14
Ugovori i opisi	14
Runtime servisa.....	15
Razmena poruka.....	15
Hosting i aktivacija.....	15
Zaključak	17
Reference	18

Uvod

Windows Communication Foundation

Osnova za komunikaciju u Windows-u (*eng. Windows Communication Foundation – WCF*) je okvir za izgradnju aplikacija orijentisanih na servise (*eng. service-oriented applications*). WCF omogućava slanje asinhronih poruka sa jedne krajnje tačke (*eng. endpoint*) servisa na drugu. Krajnja tačka usluge može biti deo stalno dostupnog servisa koji se izvršava u okviru IIS-a (*eng. Internet Information Services*) na Windows serveru ili može biti servis pokrenut u okviru neke aplikacije. Krajnja tačka može biti u obliku klijenta koji zahteva podatke od krajnje tačke servisa. Poruke mogu biti jednostavne poput jednog znaka, reči poslate kroz XML, ili složene kao tok binarnih podataka. Nekoliko slučajeva korišćenja podrazumeva:

- Sigurna usluga za obradu poslovnih transakcija.
- Usluga koja drugima dostavlja trenutne podatke, kao što je izveštaj o saobraćaju ili drugi servis za praćenje.
- Usluga časkanja koja omogućava dvema ljudima da komuniciraju ili razmenjuju podatke u realnom vremenu.
- Aplikacija za kontrolnu tablu koja ispituje jednu ili više usluga za podatke i predstavlja ih u logičnoj prezentaciji.
- Izlaganje toka posla implementiranog pomoću Windows Workflow Foundation-a kao VCF usluge.

Iako je kreiranje takvih aplikacija bilo moguće pre postojanja WCF-a, WCF čini razvoj krajnjih tačaka lakšim nego ikada. Ukratko, WCF je dizajniran da ponudi pristupačan pristup kreiranju Web servisa i klijenata.

WCF funkcionalnosti

Orijentacija na usluge (*eng. Service orientation*)

Jedna od posledica korišćenja standarda Web usluga (*eng. Web service standard – WS*) je to što WCF omogućava kreiranje aplikacija orijentisanih na usluge. Servisno-orijentisana arhitektura (*SOA*) je oslanjanje na Web usluge za slanje i primanje podataka. Usluge imaju opštu prednost iz razloga što su labavo povezane (*eng. loosely-coupled*) umesto da su veze između njih čvrsto utisnute (*eng. hard-coded*). Slabo povezan odnos podrazumeva da svaki klijent kreiran na bilo kojoj platformi može da se poveže na bilo koju uslugu sve dok su ispunjeni osnovni dogovora.

Interoperabilnost (*eng. Interoperability*)

WCF implementira savremene industrijske standarde za interoperabilnost Web usluga. WCF klijenti i servisi su kompatibilni na nivou žice (*eng. wire-level*) sa poboljšanjima Web usluga 3.0 standarda.

Svaki klijent i servis Microsoft .NET-a je kompatibilan, kada su WCF klijenti i usluge konfigurisani da koriste verziju specifikacije WS adresiranje iz avgusta 2004. godine.

Više obrazaca poruka (eng. Multiple Message Patterns)

Poruke se razmenjuju na jedan od nekoliko obrazaca. Najčešći obrazac jeste u vidu sinhronog zahtev/odgovor (eng. *request/response*) komunikacije, gde jedna krajnja tačka zahteva podatke od druge krajnje tačke, dok druga krajnja tačka odgovara. Postoje i drugi obrasci kao što je jednosmerna poruka u kojoj jedna krajnja tačka šalje poruku bez ikakvog očekivanja odgovora. Složeniji obrazac je obrazac dupleks razmene gde dve krajnje tačke uspostavljaju vezu i šalju podatke napred-nazad, slično programu za razmenu trenutnih poruka.

Meta-podaci usluga (eng. Service metadata)

WCF podržava objavljivanje meta-podataka servisa koristeći formate navedene u industrijskim standardima kao što su WSDL (eng. *Web Service Description Language*), XML shema i WS-Polisa (eng. *WS-Policy*). Meta-podaci servisa podrazumevaju kako se ovaj servis poziva i koje vrste odgovora se mogu očekivati, te se mogu koristiti za automatsko generisanje i konfigurisanje klijenata za pristup WCF uslugama. Meta-podaci se mogu objaviti preko HTTP-a i HTTPS-a ili korišćenjem standarda za razmenu meta-podataka Web usluga (eng. *Web Service Metadata Exchange standard*).

Ugovori o podacima (eng. Data contracts)

Pošto je WCF izgrađen pomoću .NET Framework-a, on takođe uključuje metode preglednog koda (eng. *code-friendly*) koje omogućavaju kreiranje sopstvenih standarda odnosno ugovora koji su u obavezi da se ispoštuju, kako bi komunikacija između klijenata i servisa bila moguća. Jedna od univerzalnih vrsta ugovora je ugovor o podacima. U suštini, kreiranje usluge koristeći Visual C# ili Visual Basic, najlakši način za rukovanje podacima je kreiranje klase koje predstavljaju entitet podataka sa svojstvima koja pripadaju entitetu podataka. WCF uključuje sveobuhvatan sistem za rad sa podacima na izuzetno lak način. Kada se kreira klasa koja predstavlja podatke, usluga automatski generiše meta-podatke koji omogućavaju klijentima da budu u skladu sa tipovima podataka koji su dizajnirani.

Bezbednost (eng. Security)

Poruke mogu biti šifrirane radi zaštite privatnosti i od korisnika je moguće zahtevati da se autentifikuju pre nego što im bude dozvoljeno da primaju poruke. Bezbednost se može implementirati korišćenjem dobro poznatih standarda kao što su SSL ili WS-SecureConversation.

Višestruki transporti i kodiranja

Poruke se mogu slati na bilo koji od nekoliko ugrađenih transportnih protokola i kodiranja. Najčešći protokol i kodiranje je slanje tekstualno kodiranih SOAP poruka koristeći HTTP-a za upotrebu na *World Wide Web*-u. Alternativno, WCF omogućava slanje poruka preko TCP-a, imenovanih cevi (eng. *pipe*) ili redova poruka (MSMQ – *Microsoft Message Queueing*). Ove poruke mogu biti kodirane kao tekst ili korišćenjem optimizovanog binarnog formata. Binarni podaci se mogu efikasno slati koristeći MTOM

(eng. *Message Transmission Optimization Mechanism*) standard. Takođe je moguće kreirati i sopstveni prilagođeni transport ili kodiranje.

Pouzdana poruka u redu čekanja (eng. *Reliable and queued messages*)

WCF podržava pouzdanu razmenu poruka korišćenjem pouzdanih sesija implementiranih preko WS-Reliable Messaging i korišćenjem MSMQ-a. Pouzdane sesije obezbeđuju pouzdan prenos poruka sa jedne krajnje tačke na drugu, odnosno između izvora i odredišta koristeći WS-Reliable Messaging protokol bez obzira na broj ili tip posrednika koji razdvajaju krajnje tačke za razmenu poruka (izvor i odredište). Ovo uključuje sve transportne posrednike koji ne koriste SOAP (na primer, HTTP proksije) ili posrednike koji koriste SOAP (na primer, rutere ili mostove zasnovane na SOAP-u) koji su potrebni za protok poruka između krajnjih tačaka. Pouzdane sesije koriste prozor prenosa u memoriji da maskiraju greške na nivou SOAP poruka i ponovo uspostavljaju veze u slučaju neuspeha transporta. Pouzdane sesije pružaju pouzdan prenos poruka sa malim kašnjenjem. Oni obezbeđuju SOAP poruke preko bilo kojih proksija ili posrednika, što je ekvivalentno onome što TCP obezbeđuje za pakete preko IP mostova.

Trajne poruke (eng. *Durable messages*)

Trajna poruka je ona koja se nikada ne gubi, čak i kada nastupi prekid u komunikaciji. Poruke u trajnom obrascu poruka se uvek čuvaju u bazi podataka. Ako dođe do prekida, baza podataka omogućava da se razmena poruka nastavi kada se veza uspostavi, a neprimljene poruke bivaju ponovo prosledene odredištima. Takođe je moguće kreiranje trajnih poruka koristeći Windows Workflow Foundation (WF).

Transakcije (eng. *Transactions*)

WCF podržava transakcije koristeći jedan od tri modela transakcija: WS-AtomicTransactions, API-je u imenskom prostoru [System.Transactions](#) i Mikrosoftovo rešenje koordinatora za distribuirane transakcije (eng. *Microsoft Distributed Transaction Coordinator*).

Podrška za AJAX i REST (eng. *AJAX and REST support*)

REST je primer Web 2.0 tehnologije koja se razvija. WCF se može konfigurisati da obrađuje "obične" XML podatke koji nisu umotani SOAP zaglavlјima. WCF se takođe može proširiti da podrži specifične XML formate, kao što je ATOM (popularni RSS standard), pa čak i ne-XML formate, kao što je JSON.

Proširivost (eng. *Extensibility*)

WCF arhitektura ima brojne tačke proširivosti. Ako su potrebne dodatne mogućnosti, postoji veliki broj ulaznih tačaka koje omogućavaju proširenje ponašanja neke od usluga. Ove proširivosti se mogu ostvariti u okviru: servisnog modela, komunikacionih varijabli za ostvarivanje konekcije, način razmene poruka kroz kreirane komunikacione kanale, bezbednost pri komunikaciji, kao i meta-podatke servisa.

WCF integracija sa drugim Microsoft tehnologijama

WCF je fleksibilna platforma, koja se takođe koristi u nekoliko drugih Microsoft proizvoda. Ako razumete osnove WCF-a, imate neposrednu prednost ako takođe koristite bilo koji od ovih proizvoda.

Prva tehnologija koja se uparila sa WCF-om bila je osnova za tokove poslova u Windows-u (*eng. Windows Workflow Foundation – WF*). Tokovi posla pojednostavljaju razvoj aplikacija tako što korake u toku posla obuhvataju kao „aktivnosti“. Integracija je omogućila da bilo koji tok posla bude lako pokrenut u okviru WCF-a kao njegov servis.

Microsoft BizTalk Server R2 takođe koristi WCF kao komunikacionu tehnologiju. BizTalk je dizajniran da prima i transformiše podatke iz jednog standardizovanog formata u drugi. Poruke moraju biti isporučene u njegov centralni okvir za poruke gde se poruka može transformisati korišćenjem strogo mapiranja ili korišćenjem jedne od BizTalk funkcija kao što je mehanizam toka posla. BizTalk sada može da koristi WCF Line of Business (LOB) adapter za isporuku poruka u okvir za poruke.

Karakteristike hostinga Windows Server AppFabric aplikativnog servera su posebno dizajnirane za primenu i upravljanje aplikacijama koje koriste WCF za komunikaciju. Karakteristike hostinga uključuju bogat alat i opcije konfiguracije posebno dizajnirane za aplikacije koje podržavaju WCF.

Osnove WCF-a

WCF je runtime i skup API-ja za kreiranje sistema koji šalju poruke između servisa i klijenata. Ista infrastruktura i API-ji se koriste za kreiranje aplikacija koje komuniciraju sa drugim aplikacijama na istom računarskom sistemu ili na sistemu koji se nalazi na drugom čvoru, a kojem se može pristupiti uz pomoć mrežne konekcije. Sve što se može modelovati kao poruka (na primer, HTTP zahtev ili poruka u redu poruka) može biti predstavljeno na uniforman način u modelu programiranja. Ovo omogućava objedinjeni API za različite transportne mehanizme.

Model pravi razliku između klijenata, odnosno aplikacija koje iniciraju komunikaciju, i usluga odnosno servisa, što su zapravo aplikacije koje čekaju da klijenti komuniciraju sa njima i odgovore na tu komunikaciju. Jedna aplikacija može da deluje i kao klijent i kao usluga, ovo je specifično prilikom dupleks komunikacije i Peer-to-Peer mreže.

Poruke se šalju između krajnjih tačaka. Krajnje tačke su mesta gde se poruke šalju ili primaju (ili oboje) i definišu sve informacije potrebne za razmenu poruka. Usluga izlaže jednu ili više krajnjih tačaka aplikacije (kao i nula ili više krajnjih tačaka infrastrukture), a klijent generiše krajnju tačku koja je kompatibilna sa jednom od krajnjih tačaka usluge.

Krajnja tačka na standardno zasnovan način opisuje gde poruke treba da se šalju, kako ih treba poslati i kako poruke treba da izgledaju. Usluga može izložiti ove informacije kao meta-podatke koje klijenti mogu obraditi da bi generisali odgovarajuće WCF klijentske i komunikacione stekove.

Komunikacioni protokoli

Jedan od potrebnih elemenata komunikacionog steka je transportni protokol. Poruke se mogu slati preko intraneta i Interneta koristeći uobičajene transporte, kao što su *HTTP* i *TCP*. Uključeni su i drugi transporti koji podržavaju komunikaciju sa aplikacijama koje koriste redove čekanja poruka, kao i onih u okviru P2P ravnopravnih mreža (*eng. mesh networks*). Više transportnih mehanizama može se dodati pomoću ugrađenih tačaka proširenja *WCF*-a.

Još jedan obavezan element u komunikacijskom steku je kodiranje koje specificira kako je bilo koja poruka formatirana. *WCF* u svojoj osnovi obezbeđuje sledeća kodiranja:

- Kodiranje teksta, interoperabilno kodiranje.
- Kodiranje mehanizma za optimizaciju prenosa poruka (*MTOM*), koji je interoperabilan način za efikasno slanje nestrukturiranih binarnih podataka na i sa servisa.
- Binarno kodiranje za efikasan prenos.

Više mehanizama za kodiranje (na primer, kompresijsko kodiranje) može se dodati korišćenjem ugrađenih tačaka proširenja *WCF*-a.

WCF Terminologija

- Poruka (*eng. message*) – samostalna jedinica podataka koja se može sastojati od nekoliko delova, uključujući telo i zaglavlja.
- Servis (*eng. service*) – konstrukcija koja izlaže jednu ili više krajnjih tačaka, pri čemu svaka krajnja tačka izlaže jednu ili više uslužnih operacija.
- Krajnja tačka (*eng. endpoint*) – konstrukcija na kojoj se poruke šalju ili primaju (ili oboje). Sadrži lokaciju (adresu) koja definiše gde se poruke mogu slati, specifikaciju mehanizma komunikacije (vezivanje) koja opisuje kako poruke treba da se šalju i definiciju za skup poruka koje se mogu poslati ili primiti (ili oba) na toj lokaciji (ugovor o usluzi) koji opisuje koja poruka se može poslati.
 - Krajnja tačka aplikacije (*eng. application endpoint*) – krajnja tačka koju je aplikacija izložila i koja odgovara ugovoru o usluzi koji implementira aplikacija.
 - Krajnja tačka infrastrukture (*eng. infrastructure endpoint*) – krajnja tačka koja je izložena infrastrukturi da bi se olakšala funkcionalnost koja je potrebna ili koju pruža usluga koja se ne odnosi na ugovor o usluzi. Na primer, usluga može imati krajnju tačku infrastrukture koja pruža informacije o meta-podacima.
- Adresa (*eng. address*) – određuje lokaciju na kojoj se primaju poruke. Navedena je kao jedinstveni identifikator resursa (*eng. Unique Resource Identifier – URI*). Deo *URI* sheme imenuje transportni mehanizam koji će se koristiti za dostizanje adrese, kao što su *HTTP* i *TCP*. Hijerarhijski deo *URI*-ja sadrži jedinstvenu lokaciju čiji format zavisi od transportnog mehanizma. Adresa krajnje tačke omogućava kreiranje jedinstvene adrese za svaku krajnju tačku u usluzi ili, pod određenim uslovima, deljenje adrese preko krajnjih tačaka. Sledeći primer prikazuje adresu koja koristi *HTTPS* protokol sa portom koji nije podrazumevani:
 - <https://cohovineri:8005/ServiceModelSamples/CalculatorService>
- Vezivanje (*eng. binding*) – definiše kako krajnja tačka komunicira sa svetom. Sastoji se od skupa komponenti koje se nazivaju povezujući elementi (*eng. binding elements*) koji se "slažu" jedan na drugi da bi stvorili komunikacionu infrastrukturu. U najmanju ruku, vezivanje definiše transport (kao što je *HTTP* ili *TCP*) i kodiranje koje se koristi (kao što je tekst ili binarno). Vezivanje može da sadrži elemente vezivanja koji specificiraju detalje kao što su bezbednosni mehanizmi koji se koriste za obezbeđenje poruka ili obrazac poruke koji koristi krajnja tačka.
- Vezivni element (*eng. binding element*) – predstavlja određeni deo vezivanja, kao što je transport, kodiranje, implementacija protokola na nivou infrastrukture (kao što je *WS-ReliableMessaging*) ili bilo koja druga komponenta komunikacionog steka.
- Ponašanja (*eng. behaviours*) – komponenta koja kontroliše različite aspekte *runtime*-a servisa, krajnje tačke, određene operacije ili klijenta. Ponašanja su grupisana prema obimu:
 - uobičajena ponašanja utiču na sve krajnje tačke globalno,
 - ponašanja usluge utiču samo na aspekte vezane za uslugu,
 - ponašanja krajnje tačke utiču samo na svojstva koja se odnose na krajnju tačku,
 - ponašanja na nivou operacije utiču na određene operacije.Na primer, jedno ponašanje usluge je prigušivanje, koje određuje kako usluga reaguje kada višak poruka pretili njene mogućnosti rukovanja. Ponašanje krajnje tačke, s druge strane, kontroliše samo aspekte koji su relevantni za krajnje tačke, kao što je kako i gde pronaći bezbednosne akreditive.

- Vezivanja koje obezbeđuje sistem (*eng. system-provided bindings*) – *WCF* uključuje niz sistemskih vezivanja. Ovo su kolekcije elemenata vezivanja koji su optimizovani za specifične scenarije. Na primer, *WSHttpBinding* je dizajniran za interoperabilnost sa uslugama koje implementiraju različite *WS-** specifikacije. Ova unapred definisana vezivanja štede vreme tako što predstavljaju samo one opcije koje se mogu ispravno primeniti na određeni scenario. Ako unapred definisano vezivanje ne ispunjava zahteve, moguće je kreirati proizvoljno prilagođeno povezivanje.
- Konfiguracija naspram kodiranja (*eng. configuration versus coding*) – kontrola aplikacije se može vršiti ili kroz kodiranje, kroz konfiguraciju ili kroz kombinaciju oba. Konfiguracija ima prednost u tome što dozvoljava nekom drugom osim programeru (na primer, administratoru mreže) da postavi parametre klijenta i usluge nakon što je kod napisan i bez potrebe za ponovnim kompajliranjem. Konfiguracija ne samo da omogućava postavljanje vrednosti kao što su adrese krajnjih tačaka, već takođe omogućava dalju kontrolu tako što omogućava dodavanje krajnjih tačaka, vezivanja i ponašanja. Kodiranje omogućava programeru da zadrži striktnu kontrolu nad svim komponentama usluge ili klijenta, a sva podešavanja urađena kroz konfiguraciju mogu se pregledati i po potrebi zameniti kodom.
- Operacija servisa (*eng. service operation*) – procedura definisana u kodu servisa koja implementira funkcionalnost za operaciju. Ova operacija je izložena klijentima kao metod na *WCF* klijentu. Metod može da vrati vrednost i može da uzme opcioni broj argumenata, ili da ne uzme argumente i da ne vrati odgovor. Na primer, operacija koja funkcioniše kao jednostavno „Zdravo“ može da se koristi kao obaveštenje o prisustvu klijenta i da započne niz operacija.
- Ugovor servisa (*eng. service contract*) – povezuje više kombinovanih operacija u jednu funkcionalnu jedinicu. Ugovor može da definiše podešavanja na nivou usluge, kao što su imenski prostor usluge, odgovarajući ugovor za povratni poziv i slična podešavanja. U većini slučajeva, ugovor se definiše kreiranjem interfejsa na programskom jeziku po izboru i primenom atributa *ServiceContractAttribute* na interfejs. Stvarni kod usluge je rezultat implementacije interfejsa.
- Ugovor operacije (*eng. operation contract*) – definiše parametre i povratni tip operacije. Prilikom kreiranja interfejsa koji definiše ugovor o usluzi, označava se i ugovor operacije primenom atributa *OperationContractAttribute* na svaku definiciju metoda koja je deo ugovora. Operacije se mogu modelovati kao uzimanje jedne poruke i vraćanje jedne poruke, ili kao uzimanje skupa tipova i vraćanje tipa. U drugom slučaju, sistem će odrediti format za poruke koje je potrebno razmeniti za tu operaciju.
- Ugovor poruke (*eng. message contract*) – opisuje format poruke. Na primer, izjavljuje da li elementi poruke treba da idu u zaglavlju, odnosu u telo, koji nivo bezbednosti treba primeniti na koje elemente poruke, itd.
- Ugovor defekta (*eng. fault contract*) – može se povezati sa uslužnom operacijom za označavanje grešaka koje se mogu vratiti pozivaocu. Operacija može imati nula ili više grešaka

povezanih sa njom. Ove greške su SOAP greške koje su modelirane kao izuzeci u modelu programiranja.

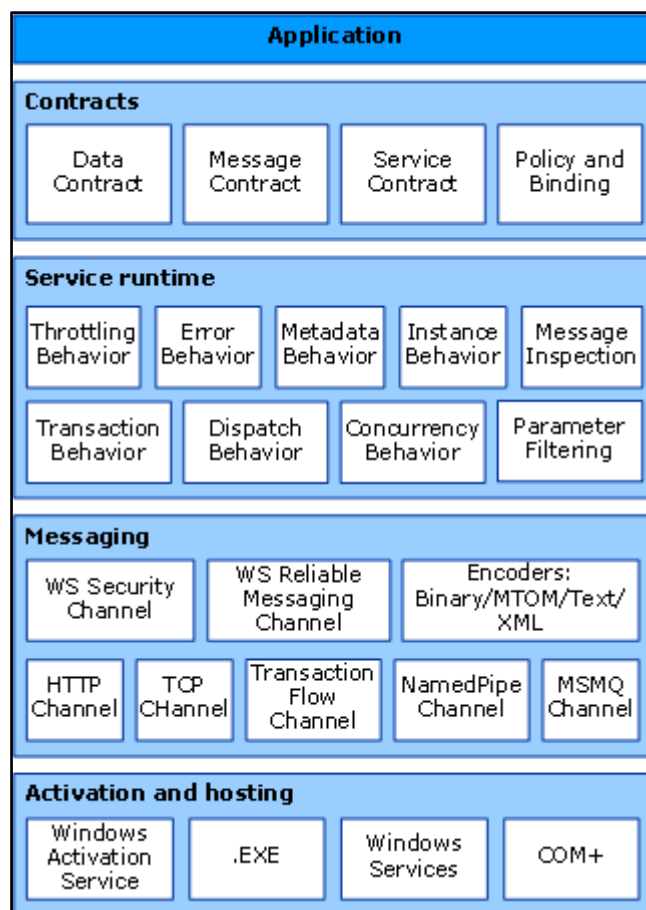
- Ugovor podataka (*eng. data contract*) – opisi u meta-podacima tipova podataka koje usluga koristi. Ovo omogućava drugima da sarađuju sa uslugom. Tipovi podataka se mogu koristiti u bilo kom delu poruke, na primer, kao parametri ili povratni tipovi. Ako usluga koristi samo jednostavne tipove, nema potrebe za eksplicitnim korišćenjem ugovora o podacima.
- Hostovanje (*eng. hosting*) – usluga mora biti hostovana u nekom procesu. Host je aplikacija koja kontroliše životni vek usluge. Usluge se mogu hostovati same od sebe (samostalne usluge) ili njima mogu upravljati postojeći procesi hostovanja.
- Samostalna usluga (*eng. self-hosted service*) – usluga koja se pokreće unutar procesne aplikacije koju je kreirao programer. Programer kontroliše njen životni vek, postavlja svojstva usluge, otvara uslugu (što je postavlja u režim slušanja) i zatvara uslugu.
- Proces hostovanja (*eng. hosting process*) – aplikacija koja je dizajnirana za hostovanje usluga. To uključuje *Internet Information Services (IIS)*, *Windows Activation Services (WAS)* i *Windows Services*. U ovim hostovanim scenarijima, domaćin kontroliše životni vek usluge. Na primer, pomoću *IIS*-a je moguće podesiti virtuelni direktorijum koji sadrži servisni sklop i konfiguracionu datoteku. Kada se primi poruka, *IIS* pokreće uslugu i kontroliše njen životni vek.
- Instanciranje (*eng. instancing*) – usluga ima model instanciranja. Postoje tri modela instanciranja:
 - Single – u kojem jedan *CLR* (*eng. Common Language Runtime*) objekat opslužuje sve klijente,
 - Per Call – u kojem se kreira novi *CLR* objekat za rukovanje svakim pozivom klijenta,
 - Per Session – u kojem se kreira skup *CLR* objekata, po jedan za svaku zasebnu sesiju.Izbor modela instanciranja zavisi od zahteva aplikacije i očekivanog obrasca korišćenja usluge.
- Klijentska aplikacija (*eng. client application*) – program koji razmenjuje poruke sa jednom ili više krajnjih tačaka servisa. Klijentska aplikacija počinje kreiranjem instance *WCF* klijenta i pozivanjem metoda *WCF* klijenta. Važno je napomenuti da jedna aplikacija može biti i klijent i servis.
- Kanal (*eng. channel*) – konkretna implementacija vezivnog elementa. Vezivanje predstavlja konfiguraciju, a kanal je implementacija povezana sa tom konfiguracijom. Prema tome, postoji kanal povezan sa svakim elementom vezivanja. Kanali se slažu jedan na drugi da bi se stvorila konkretna implementacija vezivanja, odnosno stek kanala.
- *WCF* klijent (*eng. WCF client*) – konstrukcija klijent-aplikacija koja izlaže operacije usluge kao metode (u programskom jeziku *.NET Framework* po izboru, kao što je *Visual Basic* ili *Visual C#*). Bilo koja aplikacija može da hostuje *WCF* klijenta, uključujući aplikaciju koja hostuje uslugu. Stoga je moguće kreirati uslugu koja uključuje *WCF* klijente drugih usluga. *WCF* klijent se može automatski generisati korišćenjem alata *ServiceModel Metadata Utility Tool* (*Svcutil.exe*) i usmeravanjem na pokrenutu uslugu koja objavljuje meta-podatke.

- Meta-podaci (*eng. metadata*) – u usluzi, opisuje karakteristike usluge koje spoljni entitet treba da razume da bi komunicirao sa uslugom. Meta-podatke može koristiti *ServiceModel Metadata Utility Tool* (Svcutil.exe) za generisanje *WCF* klijenta i prateće konfiguracije koje klijentska aplikacija može da koristi za interakciju sa uslugom. Meta-podaci koje pruža usluga uključuju dokumente *XML* sheme, koji definišu ugovor o podacima usluge, i *WSDL* dokumente, koji opisuju metode usluge. Kada je omogućeno, *WCF* automatski generiše meta-podatke za uslugu proverom usluge i njenih krajnjih tačaka. Kako bi se objavili meta-podaci iz usluge, neophodno je eksplicitno omogućiti ponašanje meta-podataka.
- Bezbednost (*eng. security*) – u okviru *WCF*-a, uključuje:
 - poverljivost (*eng. confidentiality*) – šifrovanje poruka radi sprečavanja prisluškivanja,
 - integritet (*eng. integrity*) – sredstvo za otkrivanje neovlašćenog pristupa poruci,
 - autentifikaciju (*eng. authentication*) – sredstvo za validaciju servera i klijenata,
 - autorizaciju (*eng. authorization*) – kontrolu pristupa resursima

Ove funkcije su obezbeđene ili korišćenjem postojećih bezbednosnih mehanizama, kao što je *TLS* preko *HTTP*-a (poznat i kao *HTTPS*), ili primenom jedne ili više različitih *WS*-* bezbednosnih specifikacija.
- Sigurnosni režim transporta (*eng. transport security mode*) – određuje da poverljivost, integritet i autentifikaciju obezbeđuju mehanizmi transportnog sloja (kao što je *HTTPS*). Kada se koristi transport kao što je *HTTPS*, ovaj način rada ima prednost jer je efikasan u svojim performansama i dobro razumljiv zbog svoje rasprostranjenosti na Internetu. Nedostatak je što se ova vrsta bezbednosti primenjuje zasebno na svaki skok u komunikacijskom putu, čineći komunikaciju podložnom napadu „čoveka u sredini“ (*eng. middleman*).
- Režim bezbednosti poruka (*eng. message security mode*) – određuje da se bezbednost obezbeđuje implementacijom jedne ili više bezbednosnih specifikacija, kao što je specifikacija pod nazivom *Web Services Security: SOAP Message Security*. Svaka poruka sadrži neophodne mehanizme za obezbeđivanje bezbednosti tokom njenog tranzita, kao i mehanizme koje primaocu omogućuju detektovanje neovlašćenog menjanja poruke i dešifrovanje poruke. U tom smislu, bezbednost je inkapsulirana u svakoj poruci, obezbeđujući sigurnost od kraja do kraja (*eng. end-to-end*) u više skokova. Pošto bezbednosne informacije postaju deo poruke, takođe je moguće uključiti više vrsta akreditiva uz poruku (oni se nazivaju tvrdnje (*eng. claims*)). Ovaj pristup takođe ima prednost u tome što omogućava da poruka putuje bezbedno, nezavisno od načina transporta, uključujući višestruki transport između svog porekla i odredišta. Nedostatak ovog pristupa je složenost upotrebljenih kriptografskih mehanizama, što rezultira smanjivanjem performansi.
- Transport sa režimom bezbednosti akreditiva za poruke (*eng. transport with message credential security mode*) – određuje upotrebu transportnog sloja za obezbeđivanje poverljivosti, provere autentičnosti i integriteta poruka, dok svaka od poruka može da sadrži više akreditiva (tvrdnji) koje zahtevaju primaoci poruke.
- *WS*-* – skraćenica za rastući skup specifikacija *Web servisa (WS)*, kao što su *WS-Security*, *WS-ReliableMessaging* i tako dalje, koje su implementirane u *WCF*-u.

Arhitektura WCF-a

Na slici 1 prikazan je grafik koji ilustruje glavne slojeve arhitekture Windows Communication Foundation (WCF)-a.

Slika 1 – Glavni slojevi arhitekture WCF-a

Ugovori i opisi

Ugovori definišu različite aspekte sistema za razmenu poruka. Ugovor podataka opisuje svaki parametar koji čini svaku poruku koju usluga može da kreira ili koristi. Parametri poruke su definisani *XML* shemom (*XSD*), omogućavajući svakom sistemu koji razume *XML* da obrađuje dokumente. Ugovor poruke definiše specifične delove poruke koristeći *SOAP* protokole i omogućava finiju kontrolu nad delovima poruke, kada interoperabilnost zahteva takvu preciznost. Ugovor servisa specificira stvarne potpise metoda servisa i distribuira se kao interfejs na jednom od podržanih programskih jezika, kao što su *Visual Basic* ili *Visual C#*.

Vezivanja i polise (*eng. bindings and policies*) predviđaju uslove potrebne za komunikaciju sa uslugom. Na primer, vezivanje mora (najmanje) da navede transport koji se koristi (na primer, *HTTP* ili *TCP*) i kodiranje. Politika obuhvata bezbednosne zahteve i druge uslove koji moraju biti ispunjeni da bi se komuniciralo sa uslugom.

Runtime servisa

Sloj runtime-a usluge sadrži ponašanja koja se javljaju samo tokom stvarnog rada usluge, odnosno ponašanja usluge u toku izvršavanja. Prigušivanje kontroliše koliko poruka se obrađuje, što može da varira ako potražnja za uslugom poraste do unapred postavljenog ograničenja. Ponašanje greške određuje šta se dešava kada dođe do interne greške na servisu, na primer, kontrolišući koje informacije se saopštavaju klijentu. (Previše informacija može dati zlonamernom korisniku prednost u pokretanju napada). Ponašanje meta-podataka određuje kako i da li se meta-podaci stavljaju na raspolaganje spoljnom svetu. Ponašanje instance određuje koliko instanci usluge može da se pokrene (na primer, singleton specificira samo jednu instancu za obradu svih poruka). Ponašanje transakcije omogućava vraćanje transakcija u prethodno stanje ako dođe do greške. Dispečersko ponašanje je kontrola načina na koji se poruka obrađuje od strane *WCF* infrastrukture.

Proširivost omogućava prilagođavanje runtime procesa. Na primer, inspekcija poruke je mogućnost provere delova poruke, a filtriranje parametara omogućava da se dogode unapred podešene radnje na osnovu filtera koji deluju na zaglavlja poruke.

Razmena poruka

Sloj za razmenu poruka se sastoji od kanala. Kanal je komponenta koja obrađuje poruku na neki način, na primer, autentifikacijom poruke. Skup kanala je takođe poznat kao stek kanala. Kanali rade na porukama i zaglavlja poruka. Ovo se razlikuje od sloja runtime-a usluge, koji se prvenstveno bavi obradom sadržaja tela poruka.

Postoje dve vrste kanala:

1. Transportni kanali – čitaju i pišu poruke iz mreže (ili neke druge tačke komunikacije sa spoljnim svetom). Neki transporti koriste *encoder* da konvertuju poruke (koje su predstavljene kao XML infosetovi) u/iz prikaza toka bajtova koji koristi mreža. Primeri transporta su *HTTP*, imenovane cevi, *TCP* i *MSMQ*. Primeri kodiranja su *XML* i optimizovani binarni.
2. Kanali protokola implementiraju protokole za obradu poruka, često čitanjem ili pisanjem dodatnih zaglavlja poruke. Primeri takvih protokola uključuju *WS-Security* i *WS-Reliability*.

Sloj za razmenu poruka ilustruje moguće formate i obrasce razmene podataka. *WS-Security* je implementacija *WS-Security* specifikacije koja omogućava sigurnost na sloju poruka. *WS-Reliable Messaging* kanal omogućava garanciju isporuke poruke. Koderi predstavljaju niz kodova koji se mogu koristiti u skladu sa potrebama poruke. *HTTP* kanal navodi da se *HyperText Transport Protocol* koristi za isporuku poruka. *TCP* kanal na sličan način specificira *TCP* protokol. Kanal toka transakcije upravlja obrascima transakcijskih poruka. Kanal imenovane cevi (*eng. named pipe*) omogućava međuprocenu komunikaciju. *MSMQ* kanal omogućava interakciju sa *MSMQ* aplikacijama.

Hosting i aktivacija

U svom konačnom obliku, usluga je program. Kao i drugi programi, usluga mora biti pokrenuta u izvršnom fajlu. Ovo je poznato kao samostalna usluga (*eng. self-hosted service*).

Usluge takođe mogu biti hostovane ili pokrenute u izvršnom fajlu kojim upravlja spoljni agent, kao što je *IIS* ili *Windows Activation Service (WAS)*. *WAS* omogućava da se *WCF* aplikacije automatski aktiviraju kada se primene na računaru koji radi na *WAS*-u. Usluge se takođe mogu ručno pokrenuti kao izvršne datoteke (.exe datoteke). Usluga se takođe može automatski pokrenuti kao *Windows* usluga. *COM+* komponente se takođe mogu hostovati kao *WCF* usluge.

Zaključak

Reference
